

Ο Ιησούς και η Γαλιλαία

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Κατά την εποχή του Χριστού (4 π.Χ. – 35 μ.Χ.) η περιοχή της Γαλιλαίας ανήκε στην περιφέρεια της Τετραρχίας του Ηρώδη Αντίπα, υιού του Μ. Ηρώδη. Ο Τετράρχης Αντίπας φαίνεται ότι διοικούσε την Γαλιλαία σύμφωνα με το πρότυπο διακυβέρνησης του πατέρα του. Είχε ουσιαστικά καταστήσει την Τετραρχία του, για να χρησιμοποιήσουμε την φράση του Ε.Π. Σάντερς, «ένα ημιανεξάρτητο πελατειακό κράτος»**[1]** της Ρώμης, αφού συνεργαζόταν με τους Ρωμαίους για να εξασφαλίζει τόσο την εσωτερική δημόσια τάξη, όσο και την προστασία του κράτους του από εξωτερικούς εχθρούς, πληρώνοντας φόρο υποτέλειας**[2]**.

Μολονότι ο ίδιος ο Αντίπας δεν φαίνεται να τηρούσε πιστά τον ιουδαϊκό Νόμο, ο πληθυσμός της Γαλιλαίας τηρούσε τα ιουδαϊκά ήθη και θεσμούς[3]. Δεν θα πρέπει όμως να παραβλεφθεί στο σημείο αυτό η γειτνίαση της ευρύτερης περιοχής της Γαλιλαίας με την αυτόνομη, ήδη από την εποχή του Πομπηίου (63 π.Χ.)[4], περιοχή της Δεκαπόλεως, που αποτελούσε τον κατεξοχήν πυρήνα του ελληνικού πολιτισμού και τρόπου ζωής στην περιοχή. Αν μάλιστα λάβει κανείς υπ' όψη του ότι σύνορο της περιοχής αυτής με την Γαλιλαία ήταν η κοίτη του ποταμού Ιορδάνη[5], τότε μπορεί να αντιληφθεί την ευκολία επηρεασμού και μετάδοσης του ελληνικού πνεύματος στους Γαλιλαίους, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τα «παραστρατήματα» του Αντίπα. Μαρτυρείται ότι είχε διακοσμήσει το παλάτι του με εικόνες ζώων, κάτι που απαγορεύεται ρητά από τον Νόμο, το οποίο όμως καταστράφηκε κατά την περίοδο της ιουδαϊκής επανάστασεως[6]. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αποτέλεσμα μίας υφέρπουσας αντιπαράθεσης του ιουδαϊσμού έναντι του ελληνισμού[7], ώστε να θεωρείται εύλογη η εκτίμηση περί υπάρξεως ζηλωτών του Νόμου στην περιφέρεια της Τετραρχίας αυτής[8]. Σε γενικές γραμμές όμως η πολιτική του Αντίπα δεν φαίνεται να απείλησε τους ιουδαϊκούς θεσμούς[9].

Η ιδιαίτερη σημασία των πληροφοριών αυτών οδηγούν αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι η μελέτη της δυναμικής, καθώς φαίνεται από τις ευαγγελικές

διηγήσεις, ιεραποστολικής δράσης του Ιησού δεν θα πρέπει να εξετάζεται χωρίς τις συγκεκριμένες αυτές ιστορικές, πολιτικές και θρησκευτικές προϋποθέσεις. Ο Ιησούς φαίνεται ότι ταξίδεψε σε όλη την Γαλιλαία (βλ. Μρ. 1, 39: «και ήλθεν κηρύσσων εις τας συναγωγάς αυτών εις όλην την Γαλιλαίαν...»). Κέντρο της δράσης του αυτής αποτελούσε η «ιδία πόλις» της Καπερναούμ (ΜΟ. 9, 1). Εκεί, όπως και στην ευρύτερη περιοχή βορειοδυτικά της λίμνης της Γεννησαρέτ, φαίνεται ότι υπήρξε ο πυρήνας της ιεραποστολικής δραστηριότητάς Του[10]. Δεν φαίνεται να περιορίστηκε όμως μόνο εκεί.

Μολονότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να χαράξουμε βάσει των ευαγγελικών διηγήσεων ένα σχεδιάγραμμα της δράσης του Ιησού στην Γαλιλαία, η προσπάθειά μας να καταδείξουμε με την όσο το δυνατό μεγαλύτερη ακρίβεια την σχέση Του με την περιοχή, θα πρέπει να στραφεί προς αυτήν την κατεύθυνση. Εκτός όμως από τις εγγενείς δυσκολίες που παρουσιάζουν για διαφόρους λόγους τα κείμενα των Ευαγγελίων[11], έχουμε επίσης να αντιμετωπίσουμε την αβεβαιότητα σχετικά με την ακριβή θέση των δρόμων της εποχής, γεγονός που θα οδηγούσε για εύγλωττους λόγους πολύ πιο εύκολα στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Σύμφωνα με τις ευαγγελικές διηγήσεις η κατ' εξοχήν περιοχή δράσης του Ιησού στην Γαλιλαία ήταν η ευρύτερη περιοχή των πόλεων της Βηθσαϊδά, του Χοραζίν και της Καπερναούμ, το χαρακτηριζόμενο και ως «ευαγγελικό τρίγωνο»[12]. Η αφετηρία όμως της δημόσιας ιεραποστολικής δράσης του Ιησού θεωρείται η πόλις της Ναζαρέτ. Από την πόλη αυτή ο Ιησούς ήλθε στην πόλη της Καπερναούμ. Προφανώς δεν χρησιμοποίησε τον δρόμο που περνούσε από την νεοϊδρυθείσα πόλη της Τιβεριάδος, αλλά από έναν παλιότερο δρόμο διά του Wadi-Hamman, περνώντας προηγουμένως είτε βορείως είτε νοτίως του Djebel-Turan, ενώ στη συνέχεια κατά μήκος της βραχύδους πλαγιάς Άρβηλα, και από εκεί διά της Via Maris στα Μάγδαλα (Ταριχαία)[13]. Την ίδια διαδρομή φαίνεται ότι χρησιμοποίησε ο Ιησούς για να μεταβεί από την Κανά και πάλι στην Καπερναούμ (ΐω. 2, 12), καθώς επίσης και όταν ακολούθησε τον «βασιλικό» υπάλληλο, πάλι από την Κανά, στην Καπερναούμ, για να θεραπεύσει τον υιό του (ΐω. 4, 46)[14]. Διά της Via Maris, αφού περνούσε από το Επτάπηγον (Tabgha), κατέληγε στην πόλη της Καπερναούμ.

[Συνεχίζεται]

1.Ε.Π. ΣΑΝΤΕΡΣ, Το Ιστορικό Πρόσωπο του Ιησού, Φιλίστωρ (1996), σ.

2.Ε.Π. ΣΑΝΤΕΡΣ, Το Ιστορικό Πρόσωπο, σ. 51.

3.Όπ. π.

4.C. SAULNIER, *La Galilee au temps de Jesus*, εν *Le Monde de la Bible*, Bayard-Presse (Paris 1985), σ. 11.

5.Όπ.π.

6.ΙΩΣΗΠΟΣ, Βίος, 65 κ.έ.

7.Ε.Π. ΣΑΝΤΕΡΣ, *Το Ιστορικό Πρόσωπο*, σ. 52

8.Ο C. SAULNIER (*La Galilee au temps de Jesus*, σ. 12) σχετικά με τον όρο «ζηλωτής», σε αντίθεση με την μαρτυρία του Ιωσήπου, φαίνεται να υιοθετεί την άποψη ότι δεν θα πρέπει να έχει την έννοια του οργανωμένου επαναστάτη, αλλά θα πρέπει να του αποδίδεται η γενική έννοια του φέροντος «ζήλον Θεού». Κατ' αυτόν τον τρόπο και η παρόμοια έννοια που έλαβε ο όρος «Γαλιλαίος» από την δράση του αντικαθεστωτικού ζηλωτή Ιούδα από τα Γάμαλα (Γαυλωνίτις) δεν θα πρέπει να αντικατοπτρίζει μία ευρεία στο χώρο της Γαλιλαίας αντικαθεστωτική και επαναστατική στάση και συμπεριφορά των κατοίκων, αλλά να νοείται ως ένας πολιτικός χαρακτηρισμός των οποίων αντικαθεστωτικών στοιχείων.

9.Ε.Π. ΣΑΝΤΕΡΣ, *Το Ιστορικό Πρόσωπο*, σ. 52.

10.B. PIXNER, *Les Routes de Jesus autour du Lac*, εν *Le Monde de la Bible*, Bayard-Presse (Paris 1985), σ. 15.

11.Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Ευαγγέλιο του Λουκά, όπου ο ιερός συγγραφέας διαμορφώνει έτσι το υλικό του, ώστε να προβάλλει την όλη δράση του Ιησού στην Γαλιλαία ως το προπαρασκευαστικό στάδιο της καθόδου Του στα Ιεροσόλυμα. Πρβλ. B. PIXNER, *Les Routes de Jesus autour du Lac*, σ. 15, όπου και ο χαρακτηρισμός της μεθοδολογίας αυτής του Λουκά ως «geographie theologique».

12.B. PIXNER, *Les Routes de Jesus autour du Lac*, σ. 15. Ν. ΟΛΥΜΠΙΟΥ,

Καπερναούμ-Η πόλις του Χριστού, εν ΕΕΘΣΠΑ, τ. ΚΘ' (1994), σ. 471.

13.B. PIXNER, *Les Routes de Jesus autour du Lac*, σ. 16.

14.Βλ. και B. PIXNER, όπ.π.